

EXPUNERE DE MOTIVE

Contextul macroeconomic, în cadrul căruia s-au prognozat țintele macroeconomice pentru anul 2005, s-a construit având la bază datele privind crearea și utilizarea produsului intern brut în perioada 2001-2003 și preliminarea acestora pentru anul 2004, continuându-se politicile de dezvoltare economică sănătoasă și management fiscal prudent.

În ultimii ani, România a făcut mari progrese în îmbunătățirea economiei sale. Astfel:

- produsul intern brut anual a înregistrat în perioada 2001-2003 o creștere cuprinsă între 4,9% și 5,7%, prognozându-se pentru anul 2004 o creștere de 7,6%;
- produsul intern brut pe locuitor a crescut de la un an la altul, astfel că față de 52,1 milioane lei în anul 2001, pentru anul 2004 se prognozează 106,0 milioane lei, ceea ce reprezintă o creștere cu 103,5% față de cel din anul 2001;
- inflația (decembrie față de decembrie an anterior) a scăzut de la 30,3% în anul 2001 la una estimată la 9,3% în anul 2004, o diminuare cu 21,0 puncte procentuale în cei patru ani, și cu 31,4 puncte procentuale față de anul 2000;
- câștigul salarial mediu brut a crescut de la 4.220.400 lei în anul 2001 la 8.052.000 lei în anul 2004;
- pensia medie a crescut de la 949.385 lei în anul 2001 la 2.318.954 lei în anul 2004, creștere datorată în principal începerii recorelării din anul 2002, a indexării anuale cât și a majorării acesteia începând cu 1 septembrie 2004.

Veniturile și cheltuielile bugetului asigurărilor sociale de stat și bugetului asigurărilor pentru somaj au fost programate și urmărite în execuție în conformitate cu legislația specifică în aceste domenii, corelată cu legislația în domeniul finanțelor publice.

Principalele venituri ale celor două bugete au fost contribuțiile de asigurări sociale de stat și de asigurări pentru somaj.

Pentru reducerea fiscalității asupra forței de muncă, în perioada 2001-2004 s-a redus cu 3,5 puncte procentuale contribuția de asigurări sociale datorată de angajat și angajator și cu 2,0 puncte procentuale contribuția de asigurări pentru somaj datorată de angajator.

Din bugetul asigurărilor sociale de stat și bugetul asigurărilor pentru somaj s-au finanțat în principal, dar nu singurele, următoarele forme de protecție a cetățenilor: a) pensiile; b) trimiterile la tratament balnear și odihnă; c) indemnizații și ajutoare; d) tratament balnear și odihnă; e) indemnizații de somaj; f) alocații de sprijin; g) plăți compensatorii; h) plăți pentru stimularea somerilor care se angajează înainte de expirarea perioadei de somaj; etc.

Tintele pe termen mediu (2005-2008) ale principalilor indicatori macroeconomici se caracterizează prin:

- o creștere economică în anul 2005 de 5,3%, ajungând în anul 2008 la 5,6%;

- produsul intern brut pe locuitor va crește în anul 2005 la 121,6 milioane lei pe locuitor, tendința ce se menține până în anul 2008 când acesta va atinge 162,9 milioane lei;

- inflația (decembrie față de decembrie an anterior) va înregistra o scădere de la un an la altul, astfel ca de la 7% cât se prognozează pentru anul 2005 va ajunge la 3,0% în anul 2008;

- pentru anul 2005 s-a prognozat o pensie medie de 2.582.396 lei/lună, ca urmare a finalizării procesului de recorelare a pensiilor, a indexărilor anuale și a majorării de la 1 septembrie 2004.

Principalele opțiuni strategice ale politicii fiscal-bugetare, în domeniul asigurărilor sociale, în perioada 2005-2008 se vor concentra pe următoarele:

- o politică de relaxare a fiscalității asupra forței de muncă, după cum urmează:

a) pentru anul 2005:

- reducerea cu 2 puncte procentuale a cotelor de contribuții pentru asigurări sociale datorate de angajator la bugetul asigurărilor sociale de stat;

b) pentru perioada 2006-2008, în funcție de identificarea surselor de acoperire, se are în vedere reducerea în continuare a cotei contribuției de asigurări sociale cu 2 puncte procentuale în anul 2006 și cu un punct procentual în anul 2007;

□ fundamentarea și dimensionarea cheltuielilor în funcție de veniturile prognozate, posibil de încasat, fără a se apela la surse de finanțare inflaționistă;

□ suportarea din bugetul de stat a cheltuielilor ocazionate de plata drepturilor de pensie din sistemul public provenite din fostul sistem de asigurări sociale al agricultorilor, asigurându-se astfel principiul contributivității stabilit pentru sistemul public de pensii de Legea nr.19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare;

□ creșterea gradului de ocupare a populației active și reducerea somajului, prin aplicarea unor măsuri economice de stimulare a creării de noi locuri de muncă în condițiile continuării procesului de privatizare și restructurare, astfel încât în anul 2005 rata somajului să scadă la 6,7%;

Acestea au fost principalele considerente care au stat la baza elaborării proiectelor bugetului asigurărilor sociale de stat și bugetului asigurărilor pentru somaj pe anul 2005 și a estimărilor pentru anii 2006-2008.

Veniturile și cheltuielile bugetului asigurărilor sociale de stat.

Veniturile

Pentru anul 2005 din totalul veniturilor bugetare de 166.323,5 miliarde lei, 92,0% urmează să se încaseze din contribuțiile pentru asigurări sociale și 0,9% din diverse venituri. Pentru susținerea în totalitate a cheltuielilor ce se finanțează din acest buget, în anul 2005, din bugetul de stat se alocă o subvenție de 11.734,6 miliarde lei, respectiv 7,1% din totalul veniturilor bugetare.

Veniturile bugetare urmeaza sa creasca cu 7,2% in anul 2005 comparativ cu anul 2004, sau cu 11.156,0 miliarde lei.

Veniturile fiscale provenind din contributiile de asigurari sociale vor creste de la 136.336,0 miliarde lei in anul 2004 la 153.089,5 miliarde lei in anul 2005.

Nivelul acestora a fost stabilit avandu-se in vedere o cota medie de contributie de asigurari sociale de 20,3% si o cota individuala de contributie de asigurari sociale de 9,5%.

Veniturile nefiscale in suma de 1.499,4 miliarde lei, provenind din contributiile pentru bilete de tratament si odihna, alte venituri pentru asigurarile de accidente de munca si boli profesionale si incasarile din alte surse, sunt in crestere cu 37,8% fata de anul 2004.

Cheltuielile

In anul 2005 se estimeaza ca din bugetul asigurarilor sociale de stat se vor finanta cheltuieli in suma totala de 161.430,1 miliarde lei din care: 97,6% pentru pensii de asigurari sociale, diverse indemnizatii si ajutoare; 2,1% pentru administrarea fondului si 0,3% pentru plata dobanzii datorate trezoreriei statului.

La stabilirea cheltuielilor pentru pensii, s-au avut in vedere urmatoarele:

- 4.642.500 pensionari de asigurari sociale;
- 2.582.396 lei/luna pensia de asigurari sociale.

Nivelul lunar mediu pentru anul 2005 al pensiei de asigurari sociale s-a determinat avand in vedere valoarea punctului de pensie stabilit potrivit art.80 din Legea nr.19/2000, cu modificarile si completarile ulterioare.

Bugetul asigurarilor sociale de stat este programat pentru anul 2005 cu un excedent in suma de 4.893,4 miliarde lei, care reprezinta rezultatul financiar al sistemului de asigurare pentru accidente de munca si boli profesionale, ale carui venituri si cheltuieli sunt cuprinse, potrivit legislatiei in vigoare, distinct in acest buget.

Veniturile si cheltuielile bugetului asigurarilor pentru somaj

Venituri

Pentru anul 2005 veniturile bugetare provin in proportie de 91,2% din contributii pentru asigurarile pentru somaj, 4,1% din incasari din rambursarea imprumuturilor acordate si 4,7% din diverse venituri.

Veniturile bugetului asigurarilor pentru somaj cresc in anul 2005 cu 13,6% comparativ cu anul 2004, respectiv cu 2.476,6 miliarde lei, din care cresterea contributiilor pentru asigurarile pentru somaj va fi de 13,5%.

Veniturile fiscale provin din contributiile pentru asigurarile pentru somaj care vor creste de la 16.661,9 miliarde lei in anul 2004 la 18.914,0 miliarde lei in anul 2005.

Nivelul acestora s-a stabilit avandu-se in vedere o cota de contributie de 3% pentru angajator si o cota individuala de contributie de 1%.

Veniturile nefiscale provin din incasarea contravalorii dobanzilor platite de trezoreria statului pentru disponibilitatile inregistrate de buget si pastrate in trezorerie, din incasarea taxelor pentru activitatea de formare profesionala si a celor pentru acreditarea furnizorilor de servicii de ocupare, precum si din rambursarea imprumuturilor acordate pentru infiintarea si dezvoltarea de intreprinderi mici si mijlocii, venituri care reprezinta o crestere cu 29,9% in anul 2005 fata de anul 2004.

Cheltuielile

In anul 2005 fondurile prevazute in bugetul asigurarilor pentru somaj se utilizeaza pentru:

plata ajutoarelor si indemnizatiilor, circa 64,6 % din total, in special pentru:

a) indemnizatii de somaj;

b) plati compensatorii;

c) stimularea angajatorilor care incadreaza absolventi;

d) indemnizatii de somaj pentru absolventi;

e) stimularea angajatorilor care incadreaza someri apartinand unor categorii defavorizate;

plata contributiilor pentru asigurarile sociale de stat si pentru asigurarile sociale de sanatate, circa 14,6% din total;

imprumuturi acordate pentru infiintarea si dezvoltarea de intreprinderi mici si mijlocii, circa 7,9% din total;

programe pentru ocuparea temporara a fortei de munca, masuri active pentru combaterea somajului, circa 5,6% din total;

centre de calificare si recalificare si actiuni de invatamant, circa 1,0% din total.

Nivelul cheltuielilor ce se finanteaza in anul 2005 din bugetul asigurarilor pentru somaj a fost stabilit avandu-se in vedere urmatoarele categorii de beneficiari si cuantumuri medii lunare:

257.000 beneficiari de indemnizatii de somaj;

18.200 beneficiari de indemnizatie de somaj si venit de completare, conform Ordonantei de urgenta nr.8/2003 privind stimularea procesului de restructurare, reorganizare si privatizare a unor societati nationale, companii nationale si societati comerciale cu capital majoritar de stat, cu modificarile si completarile ulterioare;

92.000 beneficiari de indemnizatie de somaj pentru absolventi;

2.325.000 lei/luna o indemnizatie de somaj;

1.550.000 lei/luna o indemnizatie de somaj pentru absolventi.

In anul 2005 bugetul asigurarilor sociale de stat si bugetul asigurarilor pentru somaj, pe langa fondurile proprii de care pot dispune conform legislatiei, mai beneficiaza si de credite externe obtinute in baza Acordului de imprumut incheiat de Romania cu Banca Internationala pentru Reconstructie si Dezvoltare pentru Proiectul privind forta de munca si protectia sociala, ratificat prin Ordonanta Guvernului nr.35/1995, aprobata prin Legea nr.121/1995 si a Acordului de imprumut incheiat intre Romania si Banca Internationala pentru Reconstructie si Dezvoltare referitor la Proiectul privind dezvoltarea sectorului social, ratificat prin Ordonanta de urgenta a Guvernului nr.111/2001, aprobata prin Legea nr.582/2001.

Aceste fonduri se utilizeaza pentru finantarea masurilor active pentru combaterea somajului, acordarea de imprumuturi de catre agentii guvernamentale si administrate prin agentii de credit si pentru alte categorii de cheltuieli specifice fortei de munca si protectie sociala.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul Legii bugetului asigurațiilor sociale de stat pe anul 2005, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM MINISTRU

ADRIAN NĂSTASE